

Työntekijöistä huolehtiminen kärjessä

26.4.2022

SeAMK teki loka-marraskuussa 2021 eteläpohjalaisille pk-yrityksille kyselyn, jossa selvitettiin koronan vaikutuksia yrityksiin ja erityisesti kasvuun ja kehittämiseen. Kyselyyn vastasi yhteensä 213 pk-yritystä eri aloilta ja eri puolilta Etelä-Pohjanmaata. Tässä artikkelissa käsitellään erityisesti yritysvastuuta. Sarjan aiemmat osat on linkitetty artikkelin loppuun.

Eteläpohjalaiset yritykset kantavat vastuuta

Yritysvastuu ymmärretään eri tavoin eri yhteyksissä. Se voi tarkoittaa kaikkea yrityksen liiketoiminnassaan osoittamaa vastuullisuutta suhteessa ympäristöön, yhteiskuntaan ja omaan henkilöstöön. Yleisimmin yritysvastuulla viitataan yrityksen vastuuseen sen sosiaalisista, taloudellisista ja ympäristövaikutuksista (engl. Corporate Social Responsibility CSR). Tässä tutkimuksessa vastaajia pyydettiin arvioimaan missä määrin esitetyt yritysvastuuseen liittyvät väittämät pätevät heidän yrityksensä kohdalla.

Yleisesti ottaen voi todeta, että eteläpohjalaiset yritykset kantavat hyvin vastuuta. Erityisesti työntekijöistä pidetään huolta. Jopa 87 % on lähes tai täysin samaa mieltä siitä, että yrityksessä joustetaan niin, että työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen on työntekijöille helppoa (arvot 5-7). Myös ympäristö otetaan huomioon useimmissa yrityksissä: kolme neljästä vastaajasta on sitä mieltä, että yrityksessä pystytään tunnistamaan ympäristöön negatiivisesti vaikuttavat yrityksen toiminnot (arvot 5-7). Yhteiskuntavastuuseen liittyvät keskiarvot liittyvät jäivät hieman matalammiksi kuin työntekijöihin liittyvät kysymykset. Kuitenkin hieman alle puolet (46 %) yrityksistä osallistuu mielellään projekteihin tai kampanjoihin, joilla edistetään hyvinvointia yhteiskunnassa (arvot 5-7) ja 49 % osallistuu aktiivisesti paikalliseen kehittämiseen. Lisäksi 44 % yrityksistä antaa mielellään työmahdollisuuden myös vaikeasti työllistyville henkilöille (arvot 5-7)

Esitetyistä väittämistä muodostettiin keskiarvomuuttajat kuvaamaan yritysvastuun osa-alueita (Kuvio 1).

Työtekijöiden tukemiseen (ka. 5,5) sisältyy em. jouston lisäksi työntekijöiden koulutuksen tukeminen. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (ka. 4,4) käsittää yhdenvertaisuuden edistämisen lisäksi muita yhteiskuntavastuuseen liittyviä väittämiä. Kestävän kehityksen huomioimisessa (ka 5,1) painottuvat ympäristövastuun kyvykkyydet.

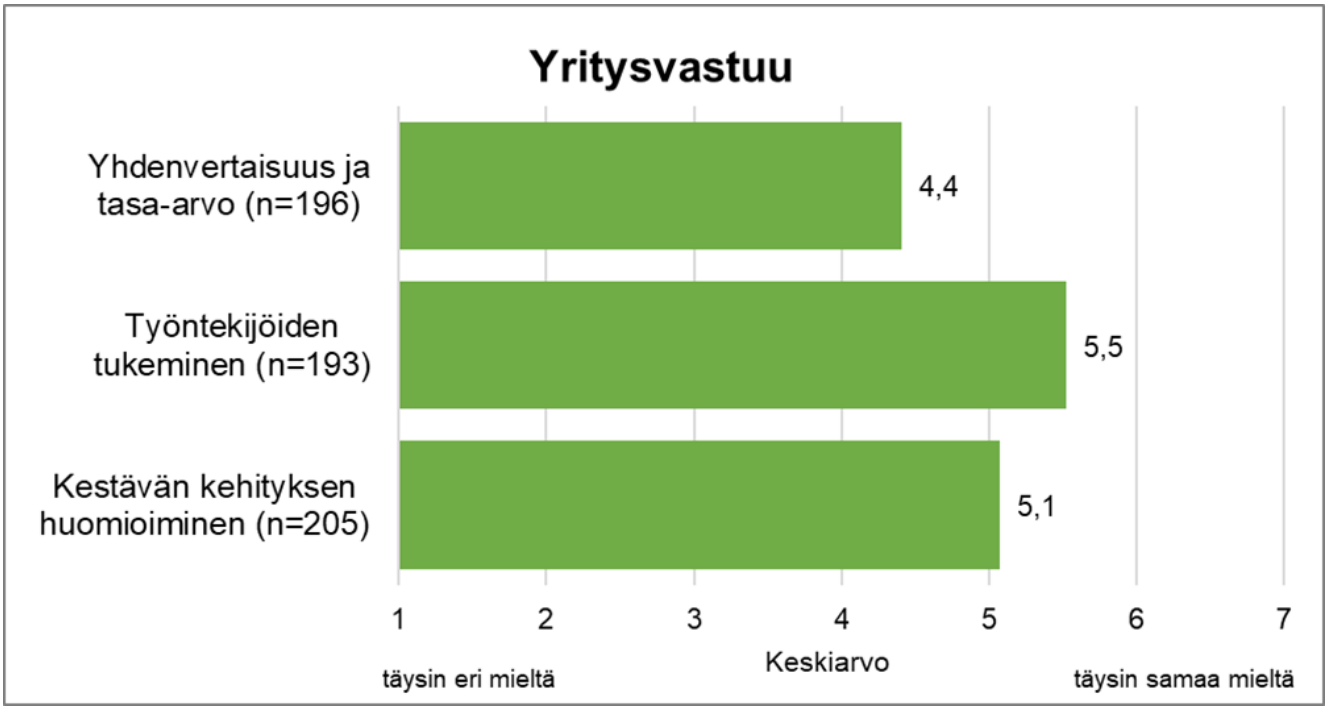

Kuvio 1. Yritysvastuun osa-alueet.

Kasvuhakuiset yritykset kokevat vahvempaa yritysvastuuta

Yritysvastuu ilmeni eri toimialoilla osittain eri tavoin. Ympäristövastuu painottui kaupan (ka. 5,4) ja muiden palvelujen (ka. 5,2) aloilla enemmän kuin teollisuudessa, asiantuntijapalveluissa tai rakentamisessa (ka. 5,0–4,3). Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo puolestaan saivat korkeammat arvot palveluissa (ka. 4,7) ja kaupan alalla (ka. 4,5) kuin teollisuudessa (ka. 4,2). Rakentamisen alalla keskiarvo jäi selkeästi alhaisimmaksi (3,3) mahdollisesti alan sukupuolirakenteista johtuen.

Kasvuhakuiset yritykset, eli yritykset, jotka tavoittelevat voimakasta tai kohtalaista kasvua, saivat niin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon (ka. 4,6) kuin kestävän kehityksen huomioimisenkin (ka. 5,3) osalta korkeammat keskiarvot kuin yritykset, joiden tavoitteena on säilyttää nykyinen markkina-asema (ka. 4,1 ja 4,8). Erot ovat tilastollisesti merkitseviä. Työntekijöiden tukemisen osalta kasvuhakuisten ja muiden yritysten välillä ei ollut merkitsevää eroa.

Omien työntekijöiden tukeminen (kestävä HR, sustainable human resource management) on ymmärrettävästi yritysvastuun osa-alueista lähimpänä yrityksiä. Osaajapulan aikana tarve huolehtia omista työntekijöistä korostuu entisestään. Kun kestävään kehitykseen liittyvät arvot korostuvat yhteiskunnassa yleensä ja etenkin nuorten arvomaailmassa, on odotettavissa, että myös kestävän kehityksen huomioiminen nousee

eteläpohjalaisten yritysten tärkeysjärjestyksessä yhä korkeammalle.

*Selvitys toteutettiin Liiketoimintamallit koronan jälkeen Etelä-Pohjanmaalla ja GreenGrow -hankkeiden yhteistyönä. Molempia hankkeita rahoittaa Etelä-Pohjanmaan liitto EAKR-rahoituksella. GreenGrow-hanke rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.Tämä artikkeli on osa selvityksen tuloksista kertovaa sarjaa. Aiemmin samassa sarjassa ovat ilmestyneet:*Vajaa kolmannes yrityksistä muutti liiketoimintastrategiaansa koronapandemian seurauksenaYritysten suhtautuminen digitalisaatioon vaihtelee Etelä-Pohjanmaan seutukunnissaUlkopuolista apua kaivataan etenkin markkinointiinYritykset kehittävät toimintaansa pandemiankin aikanaEtelä-Pohjanmaalla odotettavissa rekrytointitarpeita ja yrityskauppojaKasvua tavoitellaan koronapandemian jälkeen monenlaisilla strategioillaKoronapandemia sai yritykset uudistamaan liiketoimintamallejaPuolet eteläpohjalaisista yrityksistä on kasvuhakuisiaKohtuullista menestystä pandemiankin varjossaYritysten kasvu ei ole täysin tyrehtynyt koronapandemian aikana**Anmari Viljamaa, Sanna Joensuu-Salo, Emilia Kangas, Laura Könönen, Krista Mäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

